

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента к.ю.н., доцента Крамаренка Ю.М. на дисертацію
Ісланкіна Сергія Миколайовича на тему «Відсторонення від посади
в кримінальному процесі», поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Кримінальне провадження - це динамічна система правовідносин під час яких сторони мають різну мету та способи її досягнення. Кожна сторона має свої процесуальні, тактичні та технічні можливості, що забезпечують їх змагальність та мінімізують вірогідність судової помилки. В цьому контексті цілком природньо, що сторони вдаються до різних способів досягнення своєї мети, при цьому як до використання цілком законних заходів захисту від обвинувачення чи дій, спрямованих на встановлення істини по справі, так і до протиправної протидії встановленню всіх фактів та обставин кримінального правопорушення чи зловживання повноваженнями або владою. Проблематика застосування заходів забезпечення кримінального провадження взагалі та відсторонення від посади зокрема є досить обговорюваною в науково-практичному середовищі. Цим питанням було приділено увагу в працях таких українських науковців та дослідників як В.В. Анастасієва, Д.В. Бойчук, Ю.М. Дьомін, С.В. Завада, С.О. Ковальчук, М.А. Погорецький, В.І. Сліпченко та інших. Попри значну увагу до вказаного інституту кримінального процесу в практичній та теоретичній площині, актуальність досліджуваної тематики залишається сталою. Баланс публічних та приватних інтересів, дотримання принципу верховенства права та непорушності норм Конституції України, потребують пильної уваги до правових інститутів, пов'язаних із обмеженням прав та свобод чи застосуванням заходів примусу уповноваженими особами. Правові та

організаційні «запобіжники» недопущення свавілля з боку державних органів та їх посадових осіб, а також зменшення ймовірності судової помилки потребують постійної уваги з урахуванням змін поточної ситуації в правозастосовній практиці.

Представлена дисертація виконана на кафедрі кримінально-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ відповідно до низки програмних документів.

Відповідність мети та завдань. Мета та завдання сформульовано коректно. Досягнення мети дисертаційного дослідження, що полягає у проведенні комплексного дослідження заходу забезпечення кримінального провадження – відсторонення від посади, формуванні науково обґрунтованих висновків щодо ефективності застосування відсторонення від посади в практичній діяльності, забезпечується низкою завдань. Завдання сформульовано у відповідності до логіки можливості розкриття досліджуваної проблематики та чітко простежуються за структурою і текстом дослідження.

Оцінка структури, змісту та методів. Зміст і структура роботи відповідають меті та завданням, викладання матеріалу надано у логічній послідовності. Методологія відповідає вимогам щодо наукових досліджень та забезпечує належну достовірність результатів дослідження. З огляду тексту роботи вбачається глибоке осмислення особливостей підстав та процесуального порядку відсторонення від посади у національному кримінальному процесі. В роботі використано аналітичні та статистичні матеріали слідчо-судової практики, зарубіжний досвід та відповідні науково-практичні публікації за тематикою дослідження. Узагальнення, наукова дискусія, пропозиції та рекомендації, що знайшли своє відображення у тексті роботи відрізняються широтою поглядів та врахування завдань кримінального провадження, визначених у статті 2 Кримінального процесуального кодексу України.

Наукова новизна, достовірність, практична цінність. Робота є комплексним дослідженням, що ґрунтується на дослідженні як теоретичних аспектів застосування заходів забезпечення у вигляді відсторонення від посади, так і емпіричної бази за тематикою дослідження. Заслужують на увагу аналіз статистичних показників, котрі дозволяють прояснити проблемні питання відсторонення від посади у кримінальному провадженні.

Практична цінність дослідження полягає у тому, що в роботі запропоновано логічно обґрунтовані напрями вдосконалення національного кримінально процесуального законодавства щодо врегулювання здійснення відсторонення від посади, запропоновано оновлення нормативно-правової бази застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження. В дисертаційному дослідженні запропоновано низку змін до чинного законодавства щодо створення умов для дієвого та оперативного застосування відсторонення від посади у кримінальному провадженні, а також закладено підґрунтя для подальших досліджень в означеній проблематиці.

За результатами дослідження опубліковано дев'ять наукових праці, серед яких чотири опубліковано у наукових фахових виданнях України, та п'яти тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

У цілому позитивно оцінюючи рецензоване дисертаційне дослідження, вважаємо за необхідне звернути увагу на окремі дискусійні положення, які, на наш погляд, потребують або додаткової аргументації, або спеціальних пояснень під час захисту дисертації.

1. В дисертаційному дослідженні запропоновано надання можливості слідчому та дізнавачу звертатися до слідчого судді з клопотаннями про відсторонення від посади, про продовження строку відсторонення від посади чи про його скасування без додаткового погодження з прокурором, тобто по суті виключено один із запобіжників недопущення надмірного чи протиправного втручання у сферу приватних прав та свобод під час здійснення кримінального провадження. Такий підхід має свій сенс в

тактичному та стратегічному контексті проведення досудового розслідування, тобто підвищення рівня оперативності, ініціативності та наступальності під час зібрання доказів та мінімізації чи подоланні протидії розслідуванню. Тим більше, що судовий контроль є достатнім запобіжником порушення принципу верховенства права. Проте слід визнати, що такий виключний підхід до цього виду заходів забезпечення кримінального провадження є досить дискусійним, а отже потребує більш широкого обґрунтування та осмислення правових наслідків як з боку дотримання концепції чинного кримінального процесуального законодавства, так і ролі прокурора у кримінальному провадженні.

2. Наділяючи певною процесуальною самостійністю слідчого та дізнавача (незалежністю від погодження прокурором) щодо подання клопотання про відсторонення від посади в дослідженні запропоновано відповідні зміни до КПК України – Глави 14. Проте з огляду побудови правових норм у КПК України слушним було б і зазначення відповідних змін у статтях 40 та 40-1 КПК України, оскільки у п. 5 ч. 2 ст. 40 та п. 4 ч. 2 ст. 40-1 КПК України передбачено, що слідчий чи дізнавач уповноважені «звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій».

Незважаючи на висловлені зауваження та запитання, слід зазначити, що вони не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, що рецензується. Дисертація Ісланкіна Сергія Миколайовича на тему «Відсторонення від посади в кримінальному процесі» виконана на належному науковому і методологічному рівнях, з широким використанням загальної та спеціальної літератури, проведеним аналізом статистичних та аналітичних матеріалів та оприлюднених рішень судів України, закордонного досвіду з ґрунтовними узагальненнями та висновками. Рецензована дисертація є завершеною, кваліфікованою

самостійною науковою працею, що містить результати проведених автором досліджень.

Дисертація Ісланкіна Сергія Миколайовича на тему «Відсторонення від посади в кримінальному процесі» відповідає вимогам щодо дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, які встановлені в пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Ісланкін Сергій Миколайович, на основі публічного захисту заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

**Доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Юрій КРАМАРЕНКО

Підпис Крамаренка Ю.М. засвідчую:

**Проректор
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ в
доктор юридичних наук, професор
заслужений діяч науки і техніки України**

Олександр ЮШІН